

Marcel Niederle: Lubor Niederle, 1942 (olej, 85 × 106 cm)

Foto: J. Šobáň

Marcel Niederle: portrét otce

Profesora Lubora Niederla (1865 – 1944), významného archeologa, slavistu a etnografa, který ve Veletínách našel svůj druhý domov, snad není třeba blíže představovat.

V loňském roce Niederlova rodina darovala naší obci profesorův portrét, který v roce 1942 namaloval jeho syn Marcel Niederle. Je to portrét sedícího starého muže s otevřenou knihou na kolenou. Ve spodní části obrazu je na nízkém stole položeno několik knih a dvě nádoby. Větší nádoba s uchy pochází z doby eneolitu, ze středodunajské mohylové kultury. Druhá nádoba, koflík, pochází z doby bronzové a náleží ke kultuře staroúnětické.

Autor obrazu Marcel Niederle (1898 – 1990) byl jedním z pěti profesorových dětí. Studoval na Akademii výtvarných umění v Praze u profesora Maxe Švabinského. Působil jako pedagog na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Specializoval se na malbu a kresbu z oblasti sportu. Ve 20. letech minulého století působil v USA v časopise Sports Illustrated.

Obraz Lubora Niederla byl na náklady naší obce restaurován, a tak si jej budou moci příležitostně prohlédnout i občané Veletín.

**Podle protokolu restaurátorky
Ludmily Štefánkové
připravila mc**

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

ani jsme se nenadáli a máme tu polovinu roku, období, kdy má převážná většina z vás promyšleno a zřejmě i rozhodnuto, jakým způsobem využije chvíle zaslouženého odpočinku k načerpání sil do podzimní části letošního roku.

Dovolím si vás informovat nejen o dění, které je za námi, ale i o tom, co by nás mohlo v blízké budoucnosti čekat. S určitostí se budu opakovat v tom, jak nesmírně důležitá pro obecní komunitu a co nejpříjemnější život v obci je zdravá souměřitelnost, obětavost a ochota nás všech aktivně se podílet na společných věcech. Proto je mou milou povinností poděkovat všem, kteří se právě o to příjemné v uplynulém půlroce zasloužili.

Velmi zdařilou tradiční akcí bylo v polovině února uspořádání Veleckých vepřových hodů (při rekordní účasti 260 návštěvníků) za výrazného přispění spolků hasičů, myslivců a mnoha dobrovolníků. Fašanková obchůzka týden poté se tak trochu nesla ve stínu nepříjemné události,

požáru stolařské dílny pana Bičana, ale i přesto vše nakonec proběhlo dle zvyklostí z let minulých. Představitelé Klubu přátel dobré slivovice opět úspěšně zorganizovali košť nejen tohoto destilátu. I přes malý počet chlapců a děvčat ročníku 2005 se opět povedlo uskutečnit stavění máje, k čemuž hlavně přispěli již zkušení stavitelé. Opět skvěle a dle mnohých účastníků nadstandardně připravený byl jubilejní 10. ročník Pohádkového lesa.

Zachování starobylých zvyků jako je nošení Mařeny a nového léta, stejně jako obchůzka královniček, však nemusí být pro příští roky samozřejmostí, a to právě z důvodu slabších ročníků. Velmi si vážím toho, že děvčata zvyky udržují i navzdory všem nepříznivým okolnostem.

Co se týká činnosti místní samosprávy v prvním pololetí, dokončujeme realizaci několika rozpracovaných záměrů či projektů. U některých již zbývá provést jen nezbytné administrativní úkony, jako je např. doložení všech potřebných finálních dokumentací s následným finančním vypořádáním. Prvním projektem před dokončením

Noví obyvatelé Veletín

Foto: Fr. Juračka

je rekonstrukce nemovitosti čp. 117 na komunitní centrum (v nákladu 1,3 milionu Kč, z toho 95 % dotace), kde zbývá dokončit drobné terénní úpravy dvora a vstupní části a v interiéru esteticky vyřešit elektrickou výbavu – zásuvky, vypínače, svítidla. Samotné mírně slavnostní otevření je plánováno do konce tohoto roku.

Druhý projekt s názvem „Kompostéry pro občany obce Veletín“ v rámci výzvy ministerstva životního prostředí byl kladně posouzen a byla nám přidělena dotace ve výši ▶

85 % z celkových nákladů, které po vysoutěžení veřejné zakázky činily 792 550 Kč. K dispozici je 100 kusů kompostérů o objemu 1000 litrů a 50 kusů o objemu 600 litrů. Nyní už je mají zaregistrovaní zájemci v užívání. Ti, kteří se nezaregistrovali nebo se k nim informace nedostala, mají stále možnost si je vyzvednout, kompostérů je dostatečné množství. Součástí projektu je také pořízení dalších tří kontejnerů na svoz bioodpadu, čímž se usnadní jejich rozmisťování na jednotlivá stanoviště.

Dlouhodobý složitý proces pozemkového vypořádání mezi obcí a majiteli zahrazených pozemků v místech starého koryta Vlčnovského potoka je také zdárně ukončen. Všem dotčeným osobám tímto velice děkují za ochotu a vstřícnost.

Povinným „úřednickým kolečkem“ (odbor dopravy v Uh. Hradišti a Uh. Brodě, Policie ČR) si prošla avizovaná dopravní změna spočívající v zneprůjezdnění silnice mezi Veletinami Podolím, což již bylo podrobně vysvětleno v zinním vydání našeho zpravodaje. Od začátku června je tato pozemní komunikace, která je ve vlastnictví obcí Veletiny a Podolím, již opravdu uzavřena. V katastrálním území Veletin zároveň přechází do kategorie místní komunikace – takto budeme mít lepší možnosti její ochrany, ale současně i větší povinnosti spojené s její údržbou. Cesta byla uzavřena právě z těchto důvodů, zejména však kvůli nerespektování dopravního značení řidiči nákladních automobilů. Jiný způsob, jak zabránit průjezdu nákladních vozidel, nebyl. V nejméně kritickém úseku nad čerpací stanicí a autobazarem, kde se stěží vyhnula dvě protijedoucí auta, by totiž smysluplná rekonstrukce přesahovala částku 3 miliony korun.

Přidávám ještě vysvětlení k instalované dopravnímu značení zákaz vjezdu s dopravní tabulkou „na povolení obecního úřadu Veletiny“ na polní cesty v katastru

Úprava veřejného prostranství Foto: Fr. Juračka

obce. Často jsou totiž tyto cesty využívány k různým účelům převážně cizími osobami. Cílem značení je ochrana majetku vlastníků přilehlých pozemků a také zamezení odkládání všemožného odpadu. Proto si vás dovoluji požádat o součinnost: Pokud v těchto lokalitách přistihnete cizí osoby, neváhejte mě kontaktovat. Pokud bude někdo z místních občanů kontrolován hlídkou Policie ČR, mělo by postačit předložení občanského průkazu a ústní vysvětlení, že povolení obecního úřadu máte, jste místní, popřípadě jedete ke svému pozemku.

V průběhu letních měsíců bude přistoupeno k první etapě výměny svítidel podél průtahu obcí ve směru Uherské Hradiště – Uherský Brod. Sodíkové výbojky zde budou nahrazeny úsporným LED osvětlením. Náklady na výměnu 26 kusů atakují hranici 300 000 Kč, návratnost je spočítána na 4 až 5 let.

5. června byla na Ministerstvo pro místní rozvoj ČR znovu podána žádost o dotaci na rekonstrukci místní komunikace, a to ulice Zápotočí („Vládní“). Na doporučení

dotačního manažera požádat o dotaci na pouze jednu z dvou cest, které bychom chtěli opravit, byla tato upřednostněna před cestou na Křivosúdy z důvodu horšího stavu, složitějšího zásahu a tím pádem také větších nákladů (4 miliony Kč). Avšak kvůli současné ekonomické situaci se hledají úspory všude možně. I dotační příspěvky, které ještě v časech nedávných dosahovaly výše 70 % a víc, jsou v dnešní době kráceny na 50 %. Pokud bychom tedy se žádostí uspěli, podíl obce by za těchto okolností byl asi 2 miliony Kč.

Milí Veletané, práce neboli – jak říká vám – posláním starosty obce obnáší nejen řešení milionových zakázek, komunikaci se státními úředníky, manažery napříč širokým spektrem působnosti, ale na druhé straně také řešení Vašich větších i menších problémů. Od toho tu jsme. Proto se nebojte zptat, přijít si pro radu, upozornit třeba i na maličkosti. Někdy jsme schopni pomoci, někdy naše síly stačit nemusí. Tak se to už ale v životě stává. Věřte mi, že Vaše problémy bereme se vši vážností, i když to možná někdy trvá déle a výsledky se nemusí dostavit hned. Naším úkolem je vyřídit, zajistit, vykomunikovat všechno, co jde. Ano, starosta je od toho, aby se staral. Ostatně je za to placený. V některých případech ale také bohužel bývá malý pán. Problémy jsou však od toho, aby se řešily. Snahou mojí a celého zastupitelstva vždy bylo, je a bude dělat vše tak, aby se nám v naší obci žilo co nejlépe.

Pěkné, prosluněné léto a šťastné návraty nejen z dovolenkových cest vám přeje

Tomáš Trtek
starosta našich Veletin
psáno 7. 6. 2023

PS: K častým dotazům ohledně obnovení setkání seniorů 60+ sděluji, že obecní zastupitelstvo by mělo v této věci definitivně rozhodnout na svém zasedání 26. června.

Volby

Prezidentské volby

V lednu proběhly za velmi napjaté atmosféry volby prezidenta republiky. Připomeňme si, jak se volilo v naší obci.

1. kolo – 13. a 14. ledna

Voliči v seznamu	435
Vydané obálky	328
Platné hlasy	328
Volební účast – Veletiny	75,40 %
Volební účast – ČR	68,24 %

2. kolo – 27. a 28. ledna

Voliči v seznamu	433
Vydané obálky	324
Platné hlasy	323
Volební účast – Veletiny	74,83 %
Volební účast – ČR	70,25 %

Kandidát

	1. kolo			2. kolo		
	hlasy	Veletiny	ČR	hlasy	Veletiny	ČR
Pavel Fischer	29	8,84 %	6,75 %			
Jaroslav Bašta	27	8,23 %	4,45 %			
Ing. Petr Pavel, M.A.	97	29,57 %	35,40 %	204	63,15 %	58,32 %
prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc.	1	0,30 %	0,55 %			
prof. Ing. Danuše Nerudová, Ph.D.	61	18,59 %	13,92 %			
Ing. Andrej Babiš	94	28,65 %	34,99 %	119	36,84 %	41,67 %
PhDr. Karel Diviš	5	1,52 %	1,35 %			
MUDr. Bc. Marek Hilšer, Ph.D.	14	4,26 %	2,56 %			

Zdroj: ČSÚ

připravila mc

Veletiny jsou jednou z mála obcí, kde má exprezident Miloš Zeman svou sochu. Jejím tvůrcem je řezbář Miroslav Fray. Foto: M. Fray

Betlém na Podkopčích

V závěru roku 2022 instaloval pan Josef Hruboš ve svém království oveček a zvířat betlém. V zasněžené krajině působil betlém velmi pěkně a stal se dominantou Podkopčích. Jasně zářící hvězda nad betlémem byla vidět zdaleka, a tak přitahovala jak děti, tak dospělé. Pěkný zážitek návštěvníků umocňovala živá zvířátka v ohradě.

František Juračka

Foto: Fr. Juračka

My tři králové jdeme k vám

V letošním roce obešly vesnici dvě tříkrálové družiny. Jednu družinu tvořili samí kluci, a to Šimon Orlovský, Michal Smejkal a Marián Steinberger, a ta druhá byla zase složena ze samých dívek – Kateřiny Orlovské, Ely Orlovské a Amálky Hošťálkové – s vedoucími Jitkou

Orlovskou a Radkou Děckuláčkovou. Koledníkům velmi děkujeme, protože počasí nám nepřálo a na cestu nám vydatně přšelo. Tříkrálové družiny vybraly ve Veletinách částku 23 432 Kč.

Mgr. Jitka Orlovská

Foto: J. Orlovská

Košť slivovice

Klub přátel dobré slivovice s podporou SDH Veletiny uspořádal 24. února 2023 již 26. ročník košty slivovice. Pod vedením pana Josefa Pilky se sešlo 9 členů hodnotící komise, která měla ohodnotit celkem 21 vzorků. Hodnotilo se několik ukazatelů: barva, vzhled, chuť a celkový dojem.

Na třetím místě se umístil vzorek Josefa Slunečky, druhý v pořadí skončil vzorek Josefa Matyáše a vítězná slivovice patřila Františku Koníčkovi z Vlčnova.

František Juračka

Foto: Fr. Juračka

Svatba na klíč

V sobotu 15. dubna přijel do Veletin hroznohotský ochotnický spolek Hrozen, který sehrál romantickou komedii Svatba na klíč. O představení byl velký zájem, a tak byly vstupenky vyprodány již v předprodeji.

Od samého začátku až do konce herci předváděli skvělé výkony, diváci si to náramně užívali a průběžně odměňovali účinkující potleskem. Po skončení představení nadšení diváci povstali a vynikající ochotníky odměnili dlouhotrvajícím potleskem.

František Juračka

Foto: Fr. Juračka

Vynášení Mařeny

Vynášení Mařeny na Smrtnou neděli 26. března přálo pěkné jarní počasí. Účast děvčat byla poznamenána neštovicemi mezi předškolními dětmi a také tím, že ročníky pořadatelek jsou nyní málo početné. Nést Mařenu celou vesnicí bylo proto namáhavé, děvčata to však zvládla a mohla pak po Veletinách roznést nové léto.

mc

Foto: St. Kadlčík

Na kole vinohrady

Již poosmnácté proběhla v sobotu 22. dubna tradiční akce „Na kole vinohrady“. Z Uherského Hradiště vyrazilo více než tisíc zájemců, kteří se vydali na cyklotrasy, a to na kolech, koloběžkách nebo i pěšky. Jedna z pěti cyklotras také vedla přes naši obec směrem k vlčnovským búdám.

František Juračka

Foto: Fr. Juračka

Příprava máje

Stalo se již tradicí, že na přípravě stavění máje se podílejí členové místního hasičského sboru. Se starostou obce se dohodli, že v sobotu 29. dubna „skolí“ a přivezou vhodný strom. Ten byl již předem vybrán a zkušený dřevorubec Lukáš Mrázek jej „sundal“ k zemi. Úkol zvládl na jedničku, smrk spadl do vyznačeného prostoru, aniž by se porušil vršek stromu.

Po odřezání větvi přijel s traktorem profesionál Michal Gálek, kterému při připojení smrku asistoval zkušený Víťa Rosík. Po vytažení smrku z lesa byl máj za doprovodu hasičské družiny přemístěn na hřiště za hospodou a pod vedením Radima Snopka byl zbaven kůry a připraven k výzdobě.

František Juračka

Foto: Fr. Juračka

Královničky

Termín obchůzky královniček se letos sešel s vlčnovskou jízdou králů. Datum svatodušních svátků připadlo na 28. květen.

Foto: J. Grajová

Pohádkový les podesáté

13. května 2023 v poledne se otevřela vstupní brána desátého ročníku zdejšího Pohádkového lesa. Na startu děti i jejich doprovod přivítali král s královnou, děti obdržely kartičku na plnění úkolů a s nadšením se vydaly za dobrodružstvím. Na čtrnácti stanovištích je očekávalo na 60 dobrovolníků.

Počasí nám přálo. Chci poděkovat všem, kteří Pohádkovému lesu a jeho náročné přípravě dobrovolně věnují svůj čas, dokáží zabavit děti i dospělé, a to všechno „jen“ za dětský úsměv.

Pohádkový les připravují členové místních spolků, jednotliví

dobrovolníci, kamarádi, známí, někteří z nich přijíždějí i z větší dálky. Na chvíli se stávají někým jiným, pohádkovou postavou, a věřím, že i oni si užívají pěkný den. Vážím si vaší ochoty a budu se těšit, že přijдете i příští rok.

Pohádkový les ve Veletinách se stává vyhlášeným a přicházejí návštěvníci nejen z naší obce, ale i z širšího okolí. Letos se Pohádkového lesa zúčastnilo 240 dětí. Děkuji všem, kdo nás podporují svou účastí i jakkoliv jinak.

Iveta Snopková

Foto: P. Miklíková

Jaro, léto, podzim, zima, ve školce nám bylo prima

Foto: I. Orlovská

Školní rok se pomalu chýlí ke konci a s ním přišla i chvíle rozloučení našich předškoláčků se školkou, aby se po prázdninách vydali na novou životní cestu. Ale ještě předtím, než ramena zatíží plnými aktovkami, čeká je ve školce jejich poslední besídka a poslední velký školkový výlet.

Začátkem roku jsme s dětmi vyjeli na interaktivní výstavu o známém večerníčku Krysáci, který si připravila Galerie Panský dům v Uherském Brodě.

Počátkem února se již přiblížil fašank, který děti přivítaly karnevalovým veselím. Mateřská škola byla rázem plná malých strašidylek, která soutěžila, dováděla, cvičila a pochutnávala si na zakázaných sladkostech. A abychom věděli, co vlastně masopustní období a fašankový průvod znamená, vydali jsme se s dětmi do Slováckého muzea v Uherském Hradišti, kde již pro nás byly připraveny dílničky a prohlídka muzea s ukázkou tradičních fašankových masek. Ještě před tradičním průvodem masek jsme se i my s dětmi vydali na obchůzku vesnic, ze které si děti do školky opět přinesly spoustu sladkých odměn.

Pohádková představení v Domě kultury v Uherském Brodě jsme zhlédli tři: pohádku Kosí bratři, Velikonoční pohádku a Pohádky z kapsy – O doktoru Vševedovi a O líné Karolíně.

V letošním roce se nám podařilo navázat kontakt s dentálními hygienistkami, které naši mateřskou školu navštívily a formou interaktivní přednášky seznámily děti s prevencí zubního kazu, se správnou technikou čištění zubů, se základními pomůckami dentální hygieny a v neposlední řadě se snažily eliminovat u dětí strach ze stomatologického vyšetření.

Dětem se snažíme hrou formou přiblížit, že ne všechny děti mají to štěstí a narodí se zdravé, na což jsme upozornili při příležitosti Světového dne Downova syndromu. Učíme děti vážit si maličkostí, které berou jako samozřejmost. Na Světový den vody jsme zase s dětmi ve školce vyprali oblečení panenek a všimají si, kolik vody jen na takové praní spotřebujeme. Učíme děti šetřit vodou, učíme je citlivosti k přírodě.

Tradiční vynášení Mařeny, které se koná na Smrtnou neděli, jsme si s dětmi

připomenuli vynesením naší školkové Mařeny, kterou jsme společně s dětmi vyrobili a nazdobili. Stejně jako se ve Veletinách dodržuje tato tradice, i my s dětmi jsme prošli vesnicí průvodem s Mařenou a za zpěvu „Nesem, nesem Mařenu, na oleji smaženou...“ jsme došli až k mostu, kde jsme Mařenu zapálili a vhodili do Olšavy. Dlouho jsme se za ni dívali, než nám úplně zmizela z očí a my jsme se tak mohli začít těšit na přicházející jaro.

Před blížícími se Velikonoce jsme s dětmi opět navštívili Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, kde si pro nás tentokrát přichystali tematicky zaměřené dílničky. S dětmi jsme si upekli jidáše, vyrobili velikonoční ozdoby, upletli pomlázku, poznali jsme zvuky hrkaček a vydali jsme se na naučnou stezku, která nás seznámila s tradicemi a kroji na Slovácku.

Ve výchově a vzdělávání dětí se věnujeme i environmentální výchově, učíme děti žít v souladu s přírodou. Den Země jsme vyjeli oslavit do Uherského Brodu. Náměstí bylo plné stanovišť a na každém z nich jsme se dozvěděli, jak se správně o přírodu starat. Dovedli jsme si domů nejen spoustu informací, ale i malinkých dárečků, které jsme za splnění úkolů na stanovištích dostali.

A abychom si od cestování odpočinuli, přijelo k nám do školky loutkové divadlo Dana Taraby s pohádkou Pták Ohnivák a liška Ryška, které nám známou pohádku předvedlo netradičním zhudebněným způsobem. Přijelo za námi i Divadlo kouzel Duo Waldini,

kteří s sebou přivezli i živou holubici a králíčka. Přírodovědné centrum Trnka seznámilo děti prostřednictvím výukového programu Kouzelný les s různými druhy stromů, květin a lesních plodů a děti mohly vnímat chutě i vůně, které nám les nabízí.

Abý děti poděkovaly maminkám za jejich každodenní péči, ke Dni matek jsme s dětmi navštívili besídku plnou básniček, tance a písniček.

V průběhu celého roku pravidelně navštěvujeme místní knihovnu, kdy nám paní Cimalová připravuje velmi pěkný program a vždy nám dovolí, abychom si v knihovně mohli půjčit knížku, posadit se s ní na koberec a nechat se unášet obrázkovým příběhem.

Hudební představení žáků Základní umělecké školy Uherské Hradiště jsme navštívili v kině Hvězda. Zaposlouchali jsme se do zvuků hudebních nástrojů, které známe, ale i těch, které pro nás byly úplně nové. Byli jsme vtáhnuti to divadelního představení plného hudby, tance a zpěvu.

Velmi oblíbeným výletem je pro děti návštěva herního centra Smajlíkov, které jsme navštívili v květnu.

A jak tak dny plynou, přiblížil se čas, kdy se s námi rozloučí naši předškoláci. Na novou školní životní etapu se v září vydá Anetka Buráňová, Robinek Matoušek a Natálka Pondělková. Přejeme jim, aby se jim ve škole líbilo, aby na ně čekaly samé jedničky a vždy, když si vzpomenou na mateřskou školu, aby se jim na tváři objevil úsměv.

S dětmi nás čekají ještě dvě hudební představení základních uměleckých škol, závěrečné focení s fotografkou Ivou Orlovskou a konečně velký výlet do Zoo Lešná.

Mateřská škola byla v letošním roce doplněna o nový nábytek tak, aby kapacitně vyhovovala povolenému počtu dětí, tj. 24 dětí. Dále byl zprovozněn zabezpečovací systém

Foto: I. Orlovská

vstupu do mateřské školy a přes prázdniny bude zahrada mateřské školy zcela opravena a vybavena novými hracími prvky.

Mateřská škola bude během letních prázdnin uzavřena od 10. července do 18. srpna 2023. Do nového školního roku 2023/2024 je do školky přihlášeno 21 dětí.

A na závěr bych chtěla velmi poděkovat

paní učitelce Mgr. Jitce Kupcové, paní asistentce Bc. Sáře Regináčové a v neposlední řadě i naší paní kuchařce Radce Děckuláčkové. Společně tvoříme prostředí, kam se děti těší a rády se za námi po dnech volna vracejí.

Přeji vám krásné prázdniny plné sluníčka a dětské radosti!

**Jaro, léto, podzim, zima,
ve školce nám bylo prima.
Povídaly hodiny:
brzy budou prázdniny.**

**Za kolektiv MŠ Veletiny
Mgr. Jitka Orlovská, ředitelka**

Předškoláci

Foto: I. Orlovská

Foto: archiv MŠ

Knihovna

Z Veletina u Uh. Brodu.

S potěšením zaznamenati mohu, že se v malé více naší na lužných březích Olšavinyých v Mor. Slovácku ležící mezi hospodáři touha po čtení utěšeně rozmáhá a rozšiřuje. Jak mile to působí na srdce vlastenecko, an, vstoupiv do hostince, místo bohopustého lání a křiku slyší rolníky vykládati si obsah té neb oné knihy! Kdo as způsobil tento utěšený obrat v naší obci? Jest to důst. pán P. Flor. Němec, farář v Hradčovicích, jehož přičiněním při naší školní knihovně též knihovna pro lid založena jest — avšak nejen založena, ale jeho štědrostí též ustavičně podporována jest.

Vděčnost nutí nás, abychom tomuto šlechetnému dárci a buditeli života národního u nás své nejsrdčejší díky vzdali: „Bůh zaplať!“

Nemohu jinak než zvolati: „Kéž příklad našeho duchovního pastýře povzbudí naše občanstvo a nových vzbudí nám dobrodinců, aby dílo jím počaté nezamřelo, ale utěšeně se rozmáhalo a hojného užitku obci i vlasti přineslo“. Kéž i ta mládež více čtení než po hospodách se toulání a hulákání si zamiluje.

Nové a lepší době voláme: „Na zdar!“

Štěpán Vlček, starosta. Frt. Petráš, učitel.
Jan Krivda, př. m. šk. rady.

Tento článek byl otištěn dne 17. ledna 1885
v novinách Moravská Slovač

Začátek roku 2023 byl velmi bohatý na přednášky. V lednu jsme přivítali pana Bc. Víta Valečku z uherskobrodské hvězdárny s přednáškou Hledání ztracené tmy, věnované světelnému znečištění a možností, jak ho redukovat volbou správného veřejného osvětlení. Když jsme ji domlouvali, ani jsme netušili, že je to téma vzhledem k plánům našeho zastupitelstva velmi aktuální. Z Valašska k nám dvakrát přijel Mgr. Jan Husák. Poprvé s cestovatelskou přednáškou, při které nám přiblížil své zážitky z Bulharska, druhá přednáška, nazvaná Každá kapka se počítá, byla věnována vodě

už před 160 lety, nám dočetl na školní chodbě. Pohádku jsme si vyslechli v její původní a nezkrácené verzi. Možná byla pro někoho příliš dlouhá, ale určitě si ji, vy dospělí, zkusíte někdy v klidu přečíst, stojí to za to. Protože se blíží prázdniny, pomalu se pro děti chystá Týden v knihovně (24. až 28. července) a také srpnové Večerníčky u kapličky. Kdyby se někdo chtěl při výběru a čtení večerníčkových pohádek zapojit, budu velmi ráda. Těm, co nechtou příliš rádi, připomínám, že v knihovně si kromě knížek můžete půjčit také deskové hry, a to nejen o prázdninách.

v krajině. Aktuální byla únorová návštěva pana Jindřicha Staška, který posluchačům rozkrýval možnosti využití datové schránky a jiných elektronických vymožeností naší doby. Přednáškovou sezónu završil Vojtěch Fray – zájemcům o historii našeho regionu podal přehled o hradech a zámcích okresu Uherské Hradiště.

Jedno březnové odpoledne jsme v užším kroužku věnovali aranž jarních dekorací.

Pravidelné schůzky hráčů scrabble jsme s nástupem jara a jarních prací přerušili, nicméně doufám, že na podzim se opět sejdem v plné síle.

Pro děti v knihovně probíhal klub čtenářů – na schůzkách jsme si četli a přitom i něco vyráběli. Takto jsme si např. přečetli Podivuhodnou cestu Nilse Holgerssona Švédskem, poslechli výbornou rozhlasovou dramatizaci Knihy džunglí, nejvíce však děti zaujala knížka Lenky Rožnovské Jmenuji se Olenka. Ilustrace z poslední jmenované knihy se také stala podkladem plakátů letošní Noci s Andersenem, kterou jsme ve Veletinách pořádali už počtrnácté. Domluvenou schůzku s panem Andersenem u kapličky nám sice pokazilo počasí, ale pan spisovatel se nenechal odradit a svou pohádku Ošklivé káčátko, která byla napsána

**Monika Cimalová
knihovnice**

Z přednášky Bc. Víta Valečky o veřejném osvětlení

Foto: M. Cimalová

Hasiči 2023

První soutěží, které se naši mladí hasiči v letošním roce zúčastnili, byla soutěž v uzlování v Traplicích dne 25. března. Soutěžili jak jednotlivci, tak tým. Za Veletiny soutěžili Lukáš Šimek, Petr Mihel, Jan Šebestík, Sedrik Snopek a Natálie Javorová. Uzluje se na čas. Závodník musí v co nejkratším čase zvládnout lodní uzel, tesařský uzel, plochou spojku, zkracovačku a úvaz na proudnici. Všechno přísně sleduje rozhodčí.

Jakmile začalo přát počasí, začali jsme navíc trénovat i zdravotědu, topografii a střelbu ze vzduchovky. Další soutěž se konala 1. dubna ve Štípe, a to branný závod Štípský beránek. Z celkového počtu 26 týmů jsme se umístili na krásném 7. místě.

Poté už tréninky probíhaly i s vodou. Požární útok je pro nás královskou disciplínou. První závod s požárním útokem jsme absolvovali v Krhově 6. května. Mezi dvanacti týmy získaly Veletiny 9. místo.

Hned další den, v neděli 7. května, jsme poprvé vyzkoušeli soutěž TFA Junior (Toughest Firefighter Alive – Nejtvrdí

hasič přežije, pozn. red.) ve Starém Hrozenkově. Soutěží jednotlivci. Každý nejprve připojí hadici na mašinu a roztáhne ji s proudnicí na určitou délku. Poté přehazuje velkou pneumatiku třikrát vpřed a zpět, kladivem, které má váhu 3 kg, 30krát bouchne do připravené „bedny“. Následuje přeskok překážky vysoké 70 cm nebo 150 cm (podle věku soutěžícího), potom proskakování dvanácti pneumatikami, přenášení čtyřkilogramových kanystrů, motání hadic, vytahování čtyřkilogramového závaží z hloubky 3 metrů. Posledním úkolem je sprint do kopce do cíle. A v průběhu celého závodu má mladý hasič na zádech batoh s dvoukilogramovým závažím. Jen si představte tu náročnost! Naši závodníci byli skvělí, všichni závod dokončili. Tohoto náročného závodu se zúčastnili Natálie Javorová, Eva Grajová, Filip Šebestík, Jan Šebestík, Sedrik Snopek a Petr Mihel.

20. května jsme se zúčastnili dalšího závodu v požárním útoku v Šumicích.

O týden později SDH Veletiny pořádalo okrskovou soutěž, a to po čtyřech letech. Přijely k nám děti z Hradčovic a také z Rudic. Běžela se štafeta a soutěžilo se také v požárním útoku. Náš tým získal zlato.

3. června následovala Salaš, opět požární útok a štafeta.

Mladí hasiči trénují dvakrát týdně. Rádi bychom mezi námi přivítali nové členy. Kluk, holka, to je jedno – naučíš se požárním dovednostem. Přijď v úterý nebo v pátek vždy od 16 hodin do hasičárny nebo nás najdeš na tréninkovém hřišti.

A co naše hasičky? Taktéž tréninky a závody. Na okrskových závodech 27. května jsme získaly 2. místo. Dne 4. června jsme v Krhově poprvé vyzkoušely nástříkové terče a přivezly jsme bronz a 10. června jsme v Ratíškovcích byly opět stříbrné.

Držte nám palce a budeme všichni rádi, když nás přijdete podpořit!

**Za SDH Veletiny
Iveta Snopková**

Z okrskové soutěže ve Veletinách konané 27. května 2023

Foto: J. Macek

Štěpánský turnaj 2022

V závěru minulého roku se již počtrnácté uskutečnil velmi oblíbený tenisový turnaj ve čtyřhrách. Hrál se na umělém povrchu – kobercích – v tenisové hale v Kunovicích. Velecké dvojice doplnili hráči z celého okresu. Sešlo se celkem 16 párů. Týden před turnajem již někteří domácí začali s přípravou a testováním nových míčů.

Před zahájením turnaje přivítal hráče dobrou slivovicí Franta Slunečka.

Podle výkonnosti byli hráči rozděleni do čtyř skupin. V základních skupinách bylo odehráno 24 zápasů a pak následoval velký vyřazovací pavouk.

Vítězem turnaje se stala dvojice Švestka – Peprníček, která porazila pár Juřena – Juřena ml. Na třetím místě se překvapivě umístila dobře hrající dvojice Blažek – Trtek ml., která porazila zkušený pár sourozenců Pilkových.

Za zmínku stojí i to, že turnaj není věkově omezen, nejmladším účastníkem byl desetiletý, dobře hrající Adam Bulejka a nejstarším účastníkem 66letý zkušený František Juračka.

Vánoční turnaj zakončil vyhlášením výsledků a předáním cen starosta Veletin.

František Juračka

Foto: Fr. Juračka

Stolní tenis Veletiny-Drslavice

Vánoční turnaj

Foto: K. Orlovský

Áčko po vítězném derby nad Vičnovem 16 ku 2

Foto: K. Orlovský

Po roce si opět připomeneme činnost místního oddílu stolního tenisu. Do mistrovských soutěží sezóny 2022–23 jsme přihlásili opět tři mužstva dospělých.

Naše áčko, nováček 1. třídy krajské soutěže, si dalo za cíl udržet se v této druhé nejvyšší krajské soutěži. To se mu nakonec podařilo, když skončil na 10. místě z dvanácti. Během sezóny se náš tým pohyboval často i v první polovině tabulky, ale díky vyrovnanosti soutěže a kvůli časté absenci některých našich klíčových hráčů skončil nakonec jen jednu příčku nad sestupem. Lídrem týmu byl opět Mira Bičan, druhý nejlepší hráč soutěže, kterému dobře sekundovali Martin Orlovský a také Čeněk Kubeš. Mladší hráči Jožka Zemánek a Tomáš Trtek v této silné soutěži především nabírali zkušenosti.

Tým B, hrající nejvyšší okresní soutěž, 1. třídu regionálního přeboru, se celou sezónu pohyboval na předních příčkách tabulky a nakonec se umístil na 6. místě. Zásahu na tom mají především Tomáš Trtek ml., Dominik Blažek a také Emil Niessner. Dobře

začal sezónu i Michal Rumanovský, ale kvůli zdravotním problémům neodehrál ani polovinu zápasů, a tak tým dobře doplnil Radek Kryštof.

Pro naše céčko byla cílem záchrana ve 2. třídě regionálního přeboru. I když se téměř celou sezónu pohybovalo na sestupových příčkách, nakonec se v posledním kole po remíze s KST Hluk zachránilo. Nejvyšší úspěšnost v mistrácích měl Emil Niessner, kterého doplňovali Štěpán Adámek a Jara Mikuláščík. Po půlroční pauze tým doplnil i Jožka Niessner a stejně jako Radek Kryštof má i on velkou zásluhu na záchraně týmu v soutěži. Někteří další hráči našeho oddílu se dostávali do mistrovských zápasů jen sporadicky anebo se účastnili jen tréninků, a proto zvažujeme přihlášení čtvrtého týmu do mistrovských soutěží. O tom se ale rozhodne až v létě.

Tradičně pořádali stolní tenisté i Kateřinskou zábavu, a to 26. listopadu 2022. Zábava se vydařila i díky opět výborné kapele Lord, velmi dobré účasti a také štědrým dárcům do tomboly. Všem děkujeme.

K činnosti oddílu stolního tenisu ve Veletinách už tradičně patří také turnaj Veletiny Open, hraný po vánočních svátcích. Tentokrát byl turnaj obohacen o hráče Karla Orlovského ml. (3. liga – KST Dolní Němčí) a Víťu Autratu (divize – Kunovice A). Putovní pohár ale přesto zůstal doma. Už po několikáté vyhrál náš nejlepší hráč Mira Bičan, 2. skončil Karel Orlovský ml. a 3. Marťa „Čordy“ Orlovský, další hráč našeho áčka.

Pro zkvalitnění úspěšné reprezentace naší obce v mistrovských soutěžích a také s přihlédnutím ke stavu už 20 let starých ping-pongových stolů jsme se po sezóně rozhodli k zakoupení tří kusů nových stolů Butterfly. Na této investici se finančně podílel jak náš oddíl, tak zejména náš hlavní sponzor obec Veletiny, za což zastupitelům obce a především panu starostovi Tomáši Trtkovi moc děkujeme. Velmi si vážíme této podpory. Máme k dispozici sál kulturního domu – skvělou hernu – a další velmi dobré zázemí, a to není samozřejmost. Děkujeme.

Karel Orlovský

Ze života myslivců

Příprava vepřových hodů

Obnova aleje nad ocelokůlnou

Letošní chladnější jaro zajistilo zvěři poměrně kvalitní stálý přístup k pitné vodě, hlavní sezóna plnění napáječek v krajině nás teprve čeká. Po zimě má každý člen vyčištěné příkrmovací zařízení a jeho okolí. Na jaře jsme zaznamenali poměrně vysoký počet uhynulých kusů srnčí zvěře. Ta má velké zažívací problémy způsobené přechodem potravy z období vegetačního klidu do období růstu. Další ztráty byly bohužel opět zaznamenány také po srážkách s dopravními prostředky, a to zejména v nebezpečném úseku mezi Veletinami a Vlčovem.

V polovině května se uskutečnil veřejností čím dál víc oblíbený Pohádkový les, jehož se členové MS s rodinnými příslušníky a kamarády znovu s radostí účastnili. Konec května a začátek června je obdobím kosení pícnin. I letos se členové MS Kojetínek a dobrovolníci několikrát sešli k vyhánění zvěře před sečením. Přes veškerou snahu však došlo k mnoha zraněním, kterým zvěř podlehla. Musíme se pokusit získat a používat efektivnější technologie, které mláďata i dospělé jedince ochrání. Děkujeme všem, kteří se do vyhánění zapojili a kterým život v přírodě není lhostejný.

V červnu se ponejvíce rodí mláďata, příroda žije na 100 %. I proto je červen měsícem myslivosti, i proto právě v červnu proběhne další setkání myslivců s žáky základní školy ve Vlčově. Tentokrát pro ně

Jarní úklid

bude připravena zábavná a naučná stezka v okolí myslivecké chaty. Od září bude ve Veletinách otevřen myslivecký a přírodovědný kroužek, který povedou členové MS Kojetínek. Více informací bude uvedeno během prázdnin na facebookovém profilu MS Kojetínek Veletiny. Těšíme se na mladé velecké objevitele! Na fb profilu MS Kojetínek naleznete přes léto také informace k chystanému zájmovému posezení u cimbálu, které bude alternativou k Pytlácké noci a bude propojovat tradiční zvěřinové

speciality s oblíbenou cimbálovou muzikou.

Děkujeme tímto členům a jejich rodinným příslušníkům, kteří se zapojují do chodu mysliveckého spolku, ať už aktivitami v přírodě nebo při společenských akcích v obci.

Myslivosti zdar!

**Za MS Kojetínek Veletiny, z.s.
Jana Kollandová**

Zkoumání malovánek prasete divokého s žáky ZŠ Vlčov

Vyhánění zvěře z porostu před sečí

Foto: Archiv MS Kojetínek

Na pastvě

Zápisky Františka Konička (1854 – 1950), starosty Veletin v letech 1889 až 1901, jsou zčásti zápisy o svatbách, narozeních a úmrtích v obci, zčásti deníkem a zčásti popisem „roku na vsi“. K dispozici máme bohužel pouze neúplné kopie zápisků, i přesto se z nich dá vyčíst mnoho zajímavého o životě ve Veletinách v 19. století.

Dnes přinášíme popis zvyků při pase-ní koní. Podobné zvyky jsou popisovány i ve všech okolních obcích (Hradčovice, Drslavice, Vlčnov).

Pro lepší srozumitelnost textu připomínáme, že záповěď je místo, kde se nesmí pást (zapovězeno). Zároveň je tak pojmenováno místo, kde stávalo JZD. František Koniček ovšem velká a malá písmena moc nerozlišoval, dost nahodile používal také interpunkci, takže výklad textu nemusí být vždy jednoznačný.

Koně se pásli celý rok i v noci. Záповěďa – na ty se pustili koně až na svátky svatodušní a tam byli ve dne v noci, a aby nedělali škody, všechno muselo být ohraděno. Do vinohradu byly tři brány, na každé cestě jedna, potom Díly nad Stráňami, Podkopča, Podlipníča, Ospilovce, Padělky – to všechno bylo ohrazeno a ještě bylo hodně škody. Někteří koně ohradu prolomili v noci a pásli se v obilí.

Pasáci spali pod búdami, a když bylo pěkné počasí, i leckde na trávníku. A o koně se žádný nestaral, až ráno každý svoje hledal. Až byly Záповěďa spasené, pásalo se v Hložoch, mezi Zápotočama, pod hájem, pod Padělkama nad vinohrady, na Hraničce, nad humny, okolo Obory, po příkopoch, na mezích. I v Hrabůvku bývalo záповěď. Také se pásalo na Záhumenských, jak se první trávy posekly, a když byl suchý rok, i Dúlúhé se spásaly. Přibíjeli se tam koně na provaz v noční dobu. Potom, jak se posekly lúky, napřed se pásalo za mosty a běda tomu, kdo se opozdil usušit, nechť to byla tráva posečená neb kopky, vše mu to dobytek zkazil a nemohl žádný si pomoci a někdy

některý rok toho bylo mnoho, protože v bařinách (myslím že také od toho to jméno, než byla udělána dráha) vždycky stála voda, někdy celý rok, takže ani se nemohlo séct. Zatím na lúkách Dúlúhé byla záповěď a až na hody se tam pustili koně a zase tam se ve dne v noci pásli.

Práce na koně bylo málo, jenom co se na jaře zaseto, potom ze strniště z předešlého roku podvrhalo, obilí svázelo, hnoje vyvázely a podzim zaseto, ostatek se páslo. A pásli i velicí pacholci, protože práce tolik nebylo, jenom ve vinohradech. V podzim se udělali panstvem. Nápodobovali, jak bylo za roboty: byl vrchní, byl duchovní, obroční a jiní a ostatní byli sluhové. Každý den večer se scházeli na ustaveném místě za mosty za zahradami, tam bylo při cestě kus obecního trávníka a na tom byl rozdělán oheň od osob, které k tomu byly ustanovené a jmenovaly se uhlíři. Na udržení tohoto ohně každý musel přinést z domu polénko. A když se všichni sešli a oheň tu přírodní místnost osvětlil, všichni klekli okolo ohně a hlasitě odříkán otčenáš. Po obřadě začalo se úřadovati. Byly podávané zprávy: tam byla na poli ve škodě prasnice toho občana, tam zase v zahradě prasátko, tam husy dělaly škodu, toho a toho koně na cizím, a tak pořád, až všechno bylo oznámeno. Potom kdo se v čem provinil, nedostavil se včas k otčenáši nebo nedoněs polénko, někomu něco prověd. Potom byl súd, ustanoven trest, a drábi měli povinnost trest na viníkoví vykonati, a proto kdo se bránil ustanovenou pokutu zložit, bylo mu zebráno, co se dalo, a spíše to nedostál, až pokutu zaplatil. A těm, kterým bylo zjištěno, že se nějak provinili, hned byl trest vyplacen, obyčejně na zadek. Musel si lehnout tak, jak byl spravený – v kožiše, v haleně, v čem byl oblečen – na břicho, a když nechtěl, tak jej drábi chytli, na zem položili a osoba k tomu ustanovená mu sázela na zadek množství ran súdem stanovené. Ne holí, ale tak zvaný ferulí podobnou pístu na práni šatu, a to se ví, že každý již předem věděl, když se nějak provinil, že bude trestán, hleděl na sebe

co nejvíce šatu obléci aneb zadek něčím vyplniti, co by nárazy ferule co nejvíce mírnil. Po vyčerpání všech záležitostí ti velicí (pacholci) odešli do vesnice a ti menší zůstali u ohně a dokud hořel, všelijak se bavili. Brzy ale si lehli okolo ohně, někteří také někde na zákopu, a tak tvrdě usnuli, že někdy některém klobúk se skotulil do ohně a shořel, některém kus haleny, deky a jiné.

Tyto zvyky byly často potírány vrchností, která nelibě nesla, když si někdo osoboval její roli. „Večerní otčenáš“ začal zanikat se změnou způsobu hospodaření od poloviny 19. století.

**text je redakčně upraven
připravila mc**

František Koniček v roce 1942 Foto: prof. Hladký

Pozvánka

Pozvánka na turistiku

Moravské Kopanice – Žitková
7. října 2023
info: fjuracka@seznam.cz
605 488 794

Foto: M. Trtková

Vzpomínáme

V první polovině roku 2023 zemřely dvě ženy, jejichž život a práce byly spojeny s Veletinami. Věnujme jim krátkou vzpomínku.

Doktorka Věra Kovářů, narozená v roce 1932, vystudovala etnografii, hudební vědy a muzeologii. Milovala lidovou kulturu, a to ve všech jejích projevech. Pracovala v různých institucích, z toho nejdéle v dnešním Národním památkovém ústavu, žila v Brně. Do Veletin jezdila kvůli lidové architektuře, zejména búdám. Když byly mnohé zdejší

búdy na přelomu tisíciletí rekonstruovány, držela při jejich opravách odborný dohled. Mezi dělníky se tato energická žena pohybovala vždy dobře upravená, v elegantních lodičkách, více než na osobním vzhledu jí však záleželo na dobře opravené stavbě. Možná někteří vzpomínáte i na její výklad o búdách při příležitosti oslav 150. výročí narození Lubora Niederla. Podílela se na vydání řady publikací, např. Vinohradnické stavby na Moravě. Zemřela 11. května 2023 ve věku 91 let.

Věra Kovářů

Foto: M. Remešová

Marie Jurčíková z Vlčnova nastoupila do školy ve Veletinách jako mladá učitelka v roce 1959. V té době zde pan ředitel Liškutín vedl národopisný kroužek, ve kterém začala s radostí pracovat i ona. Po roce ale odešla na mateřskou dovolenou a do Veletin se vrátila až ve školním roce 1977-78 v souvislosti se spojením obcí Vlčnov a Veletiny. Ve Veletinách byla zrušena dvojtřídky (s výukou dětí z Veletin v 1. až

5. ročníku) a Marie Jurčíková se stala ředitelkou školy, v jejíž dvou třídách byli vyučováni převážně žáci druhého ročníku z Veletin i z Vlčnova. Hodně energie věnovala zlepšení podmínek výuky a vybavení školy. Do důchodu odešla v roce 1989, krátce před zrušením školy ve Veletinách. Zemřela 31. května 2023 ve věku 89 let.

Zaměstnanci školy ve Veletinách v roce 1989. Marie Jurčíková sedí zcela vlevo.

Jubilanti

V roce 2023 slaví své životní jubileum titi občané Veletin:

leden		
Josef Švestka, čp. 202		80 let
Věra Frayová, čp. 186		55 let
únor		
Vladislav Hruboš, čp. 191		80 let
Jarmila Vincencová, čp. 212		65 let
Ivan Zábřana, čp. 132		70 let
Josef Matyáš, čp. 198		75 let
Ludmila Přikrylová, čp. 127		70 let
březen		
Pavel Merta, čp. 87		50 let
Jarmila Křivdová, čp. 199		65 let
Lenka Ševčíková, čp. 39		55 let
duben		
Miroslav Belák, čp. 224		55 let
Roman Slavík, čp. 133		50 let
květen		
Jana Šimková, čp. 148		65 let
Monika Hanáčková, čp. 187		50 let
František Chvíla, čp. 38		60 let
Anna Ševčíková, čp. 51		85 let
Rostislav Vild, čp. 218		55 let
červen		
Pavel Habarta, čp. 90		65 let
Robert Smejkal, čp. 26		50 let
Vladimír Prchlík, čp. 10		75 let
červenec		
Josef Bičan, čp. 220		55 let
Zdeněk Zálešák, čp. 190		90 let
Rostislav Slunečka, čp. 29		50 let
Cyriilka Janošková, čp. 45		85 let
srpen		
Marie Ševčíková, čp. 78		55 let
Josef Zderčík, čp. 85		65 let
Miroslav Bičan, čp. 196		50 let
Květoslava Javorová, čp. 192		75 let
Jaroslav Kryštof, čp. 19		50 let
Antonín Tomašík, čp. 139		75 let
září		
Marie Skřivánková, čp. 187		75 let
Marie Kryštofová, čp. 168		80 let
Pavel Javor, čp. 201		75 let
říjen		
Tomáš Trtek, čp. 200		50 let
Vladimír Vrábel, čp. 79		65 let
Milan Vajgl, čp. 70		60 let
listopad		
Marie Lukáčová, čp. 16		75 let
Miroslav Válek, čp. 149		85 let
Marie Frayová, čp. 44		85 let
prosinec		
Jiřina Hrubošová, čp. 191		75 let
Františka Bičanová, čp. 118		70 let
Hana Flekačová, čp. 192		55 let
Igor Grones, čp. 166		60 let
Jana Dobřecká, čp. 60		65 let
Štěpánka Romanová, čp. 15		80 let

Všem oslavlencům srdečně blahopřejeme.